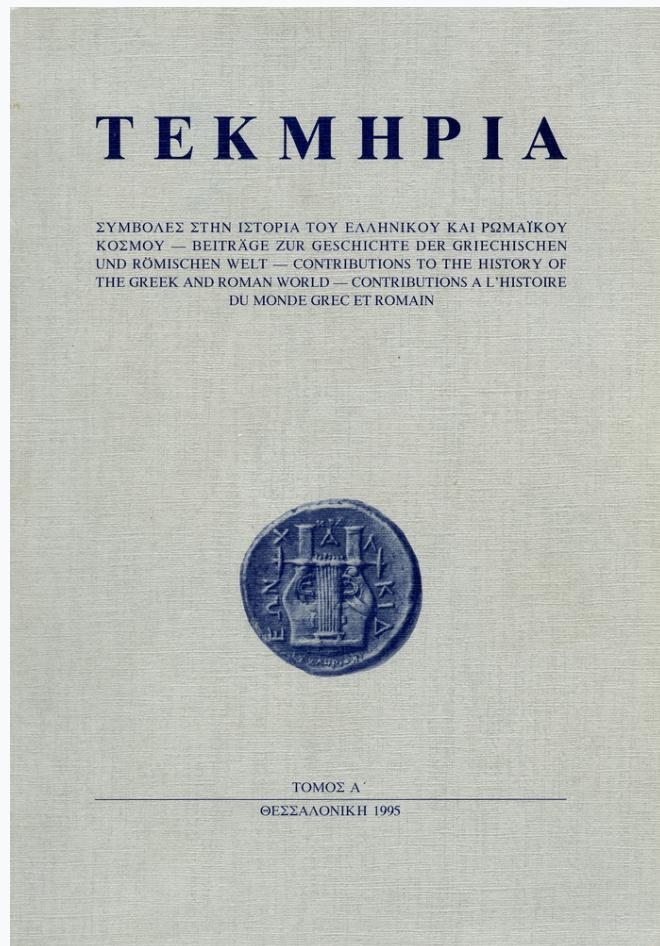

Tekmeria

Vol 1 (1995)

Φλαουΐα Ήδεα: Έπιτάφια έπιγραφή από τη Θεσσαλονίκη των αύτοκρατορικών χρόνων

ΕΛ. ΤΡΑΚΟΣΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΑΛΑΚΙΔΟΥ

doi: [10.12681/tekmeria.99](https://doi.org/10.12681/tekmeria.99)

To cite this article:

ΤΡΑΚΟΣΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΑΛΑΚΙΔΟΥ Ε. (1995). Φλαουΐα Ήδεα: Έπιτάφια έπιγραφή από τη Θεσσαλονίκη των αύτοκρατορικών χρόνων. *Tekmeria*, 1, 130–135. <https://doi.org/10.12681/tekmeria.99>

ΕΛΕΝΗ ΤΡΑΚΟΣΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΑΛΑΚΙΔΟΥ

ΦΛΑΟΥΓΙΑ ΗΔΕΑ ΕΠΙΤΑΦΙΑ ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΤΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ*

“Ενα μεγάλο μέρος του έκτεταμένου δνατολικού νεκροταφείου της άρχαιας Θεσσαλονίκης, είναι γνωστό, διτι καλύπτεται από τή σημερινή Πανεπιστημιούπολη. Ή χρήση του μέ αφετηρία τά έλληνιστικά χρόνια έμφανιζει μία σχεδόν άδιατάρακτη συνέχεια ώς τή βυζαντινή έποχή.¹

Σήμερα έλαχιστα κατάλοιπα *in situ* δηλώνουν τήν άρχική χρήση του χώρου. Μερικά δείγματα τάφων και οικοδομικά μέλη κτισμάτων ταφικού χαρακτήρα είναι ένταγμένα στό πράσινο ή έγκλωβισμένα διάμεσα στά σύγχρονα κτίρια, άδιάψευστα, μοναδικά στοιχεῖα τής πολιτισμικής ιστορίας τής πόλης, έργα διθρώπων μιᾶς κοινωνίας τής άρχαιοτητας.

1. Τό μνημεῖο

Στό δυτικό ύπαιθρο τοῦ Μετεωροσκοπείου, διπέναντι από τή Νομική Σχολή, βρίσκεται διπό χρόνια κοντά σέ μιά μαρμάρινη λάρνακα δ δρογώνιος ένεπίγραφος λίθος, πού άποτελεῖ και τό διάτικειμενο αύτοῦ τοῦ άρχορου (εἰκ. 1). Δυστυχώς δέν είναι δυνατό νά ίχνηλατήσει κανείς τήν ίστορία

* Θερμές εύχαριστίες δφείλω στόν καθηγητή κ. Ι. Τουλουμάκο καθώς και στίς φίλες συναδέλφους τής Φιλοσοφικής Σχολής τοῦ ΑΠΘ, Μ. Κοντογιάννη και Χ. Παλιαδέλη, γιά τίς παρατηρήσεις τους στήν τελική μορφή τοῦ κειμένου. Τίς φωτογραφίες έπιμελήθηκε δ φωτογράφος τοῦ Μουσείου Θεσσαλονίκης, Κωστής Τουτουντζίδης, ένω τόν καθαρισμό τοῦ μαρμάρου δ τεχνίτης-συντηρητής Δ. Δημητριάδης μέ τή βοήθεια τοῦ Χ. Πλιάκου.

1. Τά νεκροταφεῖα τής Θεσσαλονίκης είναι άδημοσίευτα. Έκθέσεις τήν διασκαφῶν και έπιμερους στοιχεία διαφέρονται κυρίως στά Χρονικά τοῦ ‘Αρχαιολογικοῦ Δελτίου και στά Μακεδονικά. ‘Ενδεικτικά βλ. ΑΔ 21, 1966 (1968) Β₂, 334-6, ΑΔ 22, 1967 (1969) Β₂, 391-2. ‘Έπισης τόν διδηγό τής έκθεσης «Θεσσαλονίκη. Άπό τά προϊστορικά μέχρι τά χρυστιανικά χρόνια», Αθήνα 1986, 38, 66 κ.έ., εἰκ. 38, 40 και ΑΔ 36, 1981 (1985) Β₂ Χρον. 311. Γιά τή χρήση του στή βυζαντινή έποχή βλ. και τή σχετική διαφορά τής Ε. Μαρκή, ‘Ανίχνευση παλαιότερων έπιδράσεων στήν παλαιοχριστιανική ταφική άρχιτεκτονική και τή νεκρική λατρεία. Πρακτικά Λ’ Διεθνούς Συνεδρίου μέ θέμα «Η Καθημερινή Ζωή στό Βιζάντιο», Αθήνα 1988 (1990), 97.

τοῦ μνημείου, μιά καὶ τά ἀρχαιολογικά του δεδομένα, ίσως δριστικά, ἔχουν χαθεῖ.

Ορθογώνια ἐνεπίγραφη πλάκα, σπασμένη στή δεξιά πλευρά, ἀπό λευκό χοντρόκοκκο μάρμαρο μὲ λοξές γκριζωπές φαβδώσεις (εἰκ. 2). Παρατηροῦνται λίγες δξειδώσεις καθώς κι ἔνας μικρός κομμός στὸ κάτω δεξιό τμῆμα τῆς ἔντονα διαβρωμένης ἐπιδερμίδας τοῦ μαρμάρου. Δέν ἀποκλείεται τό ύλικό τοῦ φορέα τῆς ἐπιγραφῆς νά προέρχεται ἀπό λατομεῖο τῆς Θάσου.

Διαστάσεις: ὑψος 1,49-1,495 μ., πλάτος 1,55 μ. κάτω, στό μέσο 1,585 μ. καὶ πάνω 1,60 μ., πάχος 0,18 μ.

Ἡ ἐνεπίγραφη ἐπιφάνεια καταλαμβάνοντας τό πάνω μεσαῖο τμῆμα τῆς πλάκας δηλώνει δτι ἔχει διασωθεῖ στό μεγαλύτερο μέρος της, ἐνῶ ἡ θέση ἀνεύρεσης τοῦ λίθου καθώς καὶ ἡ ἴδια ἡ ἐπιγραφή βεβαιώνουν δτι προέρχεται ἀπό ἕνα ταφικό μνημεῖο, ἔνα ήρῶο.

Ἡ κύρια ἐπιφάνεια τῆς πλάκας εἶναι λεία στήν ἀρχική της μορφή ἐκτός ἀπό τό κεντρικό της τμῆμα, πού ἔχει ἐλαφρά δλλοιωθεῖ κατά τή δεύτερη, προφανῶς, χρήση της ὡς οἰκοδομικοῦ ύλικοῦ. Στή φάση αὐτή πρέπει νά λαξεύτηκε ἀδρά μὲ βελονάκι τό κεντρικό τμῆμα μέ σημεῖο ἐκκίνησης τό μεγαλύτερο μέρος τῆς ἀριστερῆς πλευρᾶς, ἔτσι ὥστε νά δημιουργηθεῖ ἔνα βαθύτερο κατά 0,015-0,02 μ. ἐπίπεδο, διαστάσεων 1,28x0,93 μ. ᩧ λεία ἐπιφάνεια τοῦ λίθου παρέμεινε ἀθικτη κατά μῆκος τῶν τριῶν δλλων πλευρῶν, σέ πλάτος πού κυμαίνεται ἀπό 0,22-0,33 μ., σχηματίζοντας πλατιά ταινία πρόχειρης, ίσως, ἀναθύρωσης(;) γιά τήν προσαρμογή της σέ περίπτωση ἐντείχισης.

Ἡ πίσω ἐπιφάνεια εἶναι ἀπλῶς ἔχοντρισμένη μέ βελόνι ἐνῶ δ ἀριστερός κρόταφος εἶναι καθαρά δουλεμένος μέ ντισλιδίχο (ξοῖς). ᩧ πάνω στενή ἐπιφάνεια, ἀδροδουλεμένη μέ βελόνι στό πίσω της τμῆμα, ἐμφανίζεται πιό λεπτοδουλεμένη στό πρόσθιο σχηματίζοντας ταινία, πλάτους 0,08-0,10 μ., πού θυμίζει ταινία ἀναθύρωσης. ᩧ ἴδια ἐπιφάνεια φέρει δύο τόρμους. ᩧ πρώτος, δριθογώνιας διατομῆς καὶ διαστάσεων 0,046x0,153x0,06 μ. (βάθος) —γίνεται πλατύτερος κατά 0,022 μ. στό πάνω μέρος του—, ἀπέχει 1,06 μ. ἀπό τήν ἀριστερή στενή πλευρά, θέση πού ἀντιστοιχεῖ στό μέσο περίπου τοῦ ἀρχικοῦ πλάτους τῆς πλάκας.² ᩧ δεύτερος, μικρότερος, πού ἀπέχει μόλις 0,04 μ. ἀπό τή χαμένη γωνία τοῦ ἀριστεροῦ κροτάφου, εἶναι τετράγωνος μέ πλευρά 0,03 μ. καὶ βάθος 0,02 μ.

Πρόκειται πιθανῶς γιά τόρμους σύνδεσης τῆς πλάκας μέ κάποιο ὑπερκείμενο μέλος ἡ καὶ δλλα πλευρικά, τό είδος καὶ ἡ μορφή τῶν δποίων δέν εἶναι δυνατό νά καθοριστοῦν μέ ἀσφάλεια.

2. Τό ἀρχικό πλάτος τοῦ λίθου ὑπολογίζεται σέ 2,14 μ., δν πάρει κανείς ὑπόψη του τήν ἀπουσία δύο γραμμάτων ἀπό τό σωζόμενο ἀκρο τῶν πρώτων στίχων καθώς καὶ τοῦ περιθωρίου, πού προφανῶς πλαισίων τήν ἐπιγραφή καὶ ἀπό τή δεξιά πλευρά.

Στήν κάτω στενή πλευρά και σέ διπόσταση 0,475 μ. άπό τόν άριστερό κρόταφο ύπαρχει, έπιστης, μικρός, τετράγωνος τόφμος, πλευράς 0,03 μ., μέ ύπολείμματα μολυβιού, πού διποδεικνύουν δτι ή πλάκα ήταν στερεωμένη σέ λίθινο μέλος. ~Άλλος ένας πρέπει νά ύπαρχε αντίστοιχα στό τμῆμα πού έχει διποσπαστεῖ.

‘Η μορφολογία τοῦ φορέα, ή έπεξεργασία τῶν πλευρῶν καθώς και ή δεύτερη χρήση του δέν έπιτρέπουν τή διατύπωση δποιασδήποτε ύπόθεσης γιά τόν προσδιορισμό τῆς θέσης του στό μνημείο άπό τό δποιο προέρχεται. ‘Η άδυναμία αυτή ένισχύεται ἀλλωστε και διπό τήν τυπική ποικιλία πού χαρακτηρίζει τά ήρων. Τό βέβαιο είναι δτι δ λίθος ήταν τοποθετημένος κατακόρυφα, ίσως ώς διπένδυση τμήματος μιᾶς μνημειακῆς ταφικῆς κατασκευῆς.

2. Η ἐπιγραφή

‘Η ἐνεπίγραφη ἐπιφάνεια στήν κύρια δψη διφήνει ένα περιθώριο 0,50 μ. διπό τόν άριστερό κρόταφο ένων διπέχει 0,14 μ. διπό τήν πάνω στενή πλευρά και 0,90 μ. διπό τήν κάτω. Παρατηρεῖται μία διαφοροποίηση στό βάθος τῆς χάραξης τῶν γραμμάτων, πού δφείλεται, δπως είναι ἀναμενόμενο, στή μεταγενέστερη λάξευση τῆς ἐπιφάνειας τοῦ φορέα.

Τό άριστερό περιθώριο ύπαινισσεται τήν υπαρξη αντίστοιχου στή δεξιά πλευρά. Γενικά ή ἐπιφάνεια φέρει ρωγμές και ἀσήμαντες διποχρούσεις στίς ἀκμές.

‘Η ταφική ἐπιγραφή καλύπτει χῶρο, διαστάσεων 1,10x0,45 μ. (εἰκ. 3). ~Υψος γραμμάτων 0,06 μ. ($\Phi = 0,15 \text{ μ.}$)· διάστιχα 0,07 μ. Τό κείμενο έχει ώς έξῆς:

Φλαονῖα · Ἡδέα · ἔαν[τῆ]
ξώσῃ και Τ(ίτω?) Φλαονῖω]
Εὐπόρω τῷ ἀδελφῷ]
τὸ ήρῶν ἐποίησε[n.]

Κριτικές σημειώσεις. Πρίν και μετά διπό τό ‘Ἡδέα ύπαρχει στίξη. Οί λέξεις χωρίζονται μεταξύ τους μέ μικρό vacat. Στ. 1: Άριστερός βραχίονας τοῦ Υ. Στ. 2: Πάνω τμῆμα τοῦ άριστερού βραχίονα τοῦ Υ.

‘Η γραφή είναι ἐπιμελημένη. Παρατηρεῖται παράλληλη χρήση στρογγυλοῦ και διομβοειδοῦς Ο· τό τελευταῖο μέ διακοσμητικό, ίσως, χαρακτήρα ἐμφανίζεται μόνο στά δνόματα, πιθανότατα γιά νά δοθεῖ κάποια ἐμφαση στά πρόσωπα. ~Επισημαίνεται έπιστης ή ύπαρξη τετραγώνου Σ.

‘Η διλιγόστιχη αυτή ἐπιγραφή προστιθέμενη στό corpus τῶν ἐπιγραφῶν τῆς Θεσσαλονίκης μᾶς προσφέρει δύο νέους Θεσσαλονικεῖς, τήν ‘Ἡδέα και

τόν *Εύπορο*, πού φέρουν τό, δχι σπάνιο δλλωστε, gentilicium Φλάβιος.³ Τά έλληνικά αυτά δνόματα, γνωστά τόσο στή Θεσσαλονίκη⁴ δσο και στόν εύρυτερο έλληνικό χώρο, ἀπαντοῦν και σέ δλλες περιοχές τῆς Μακεδονίας.⁵ Έπισημαίνεται δτι είδικά τό δνομα 'Ηδέα μαρτυρεῖται ηδη ἀπό τά έλληνιστικά χρόνια μέ τόν κληρονομημένο διαλεκτικό τύπο 'Αδέα.⁶

Τό gentilicium Φλάβιος πού συνοδεύει τά δνόματα 'Ηδέα και *Εύπορος* τῆς ἐπιγραφῆς παραπέμπει στή γνωστή ρωμαϊκή ταχτική τῆς ἀπονομῆς τῆς civitas.

Δέν ἀποκλείεται έναν δμώνυμο τοῦ Εύπορου νά έχουμε σ' έναν ἐφηβικό κατάλογο ἀπό τή Βέροια τοῦ 177/8 π.Χ.⁷ σ. 20, μετά τήν ἀποδοχή τῆς πολύ πειστικῆς διόρθωσης, πού έχει προτείνει δ. J. M. R. Cormack.⁸

Παρά τήν πιθανή χρονική σύμπτωση δέν είναι δυνατό νά θεωρηθεῖ

3. IG X2, 1 index. Δ. Σαμσάρης, 'Ατομικές χορηγήσεις τῆς ρωμαϊκῆς πολιτείας και ή διάδοσή της στή ρωμαϊκή ἐπαρχία Μακεδονία. I. 'Η περίπτωση τῆς Θεσσαλονίκης πρωτεύουσας τῆς ἐπαρχίας. *Μακεδονικά* 26, 1987-8, 329-332. E. Τραχοσοπούλου-Σαλακίδου, 'Από τήν κουνωνία τῆς Θεσσαλονίκης τῶν αὐτοκρατορικῶν χρόνων: Νέα ἐπιγραφικά εύρήματα. *Άρχαία Μακεδονία* V, 3, 3 στ. 3 (2ος αι. μ.Χ.). Γιά παρατηρήσεις σχετικά μέ τά ρωμαϊκοῦ τύπου δνόματα τῆς περιόδου αυτῆς βλ. A. Τατάκη, 'Από τήν προσωπογραφία στά ρωμαϊκοῦ τύπου δνόματα τοῦ 1.6x2.1, *Άρχαία Μακεδονία* IV, Θεσσαλονίκη 1986, 587, κυρίως, κ.έ.

4. Στή Θεσσαλονίκη ἀπαντά δ σχηματισμός τοῦ δνόματος 'Ηδέα κατά τόν ὑπερθεικό βαθμό τοῦ ἐπιθέτου. IGX2,1, *890 στ. 1 (2ος αι. μ.Χ.). Γιά μια αρχαιότερη μαρτυρία βλ. K. Σουέρεφ, 'Ανασκαφή στήν Τούμπα Θεσσαλονίκης στό 'Λοχαιολογικό 'Έργο στή Μακεδονία και Θράκη, 1, 1987, 238, είκ. 15 και 'Ελληνικός Πολιτισμός - Μακεδονία. Τό βασίλειο τοῦ M. Ἀλεξάνδρου ('Οδηγός 'Εκθεσης στό Montreal, 'Αθήνα 1993, 76 ἀρ. 7 (320-315 π.Χ.) μέ τή διόρθωση τῆς ἐπιγραφῆς. Γιά τό δνομα Εύπορος βλ. IG X2,1, 245 II στ. 3 (2ος αι. μ.Χ.), *904 στ. 1 (2ος αι. μ.Χ.), *241 B στ. 2 και 3 (1ος αι. μ.Χ.).

5. Τό 'Ηδέα ἀπαντά στή Βέροια βλ. π.χ. Ph. M. Petsas, Μήτηρ Θεῶν Αύτόχθων, *Άρχαία Μακεδονία* III, Θεσσαλονίκη 1983, 2456 ἀρ. 17, πίν. 10 (194 μ.Χ.). Πρβλ. A. B. Tataki, Ancient Bergaea. Prosopography and Society. Μελετήματα 8, Athens 1988, 192-3, ἀρ. 697, και 319, 374, 385. Τό Εύπορος μαρτυρεῖται και στήν 'Ανω Μακεδονία βλ. Θ. Ρίζάκης - Γ. Τουράτσογλου, 'Ἐπιγραφές 'Ανω Μακεδονίας, 'Αθήνα 1985, 61 ἀρ. ΕΛ. 50 (μέσα 2ον αι. μ.Χ.). Τά δνόματα στήν αὐτοκρατορική περίοδο ἀπαντοῦν και στή Θάσο καθώς και στόν εύρυτερο νησιωτικό χῶρο, δπως δλλωστε και σ' δλο σχεδόν τόν έλληνόφωνο κόσμο, βλ. π.χ. P. M. Fraser - E. Matthews, A Lexicon of greek personal names, Oxford 1987, s.v.

6. Tataki, δ.π., 85 ἀρ. 26, 345, ὑποσ. 109, (3ος αι. π.Χ.).

7. B. Γ. Καλλιπολίτης, Στήλη μετ' ἀναγραφῆς δωρεᾶς και καταλόγου ἐφήβων ἐκ Βεροίας. *Γέρας Λντωνίου Κεραμοπούλλου*, 'Αθήνα 1953, 303 κ.έ. A. στ. 12 (177/178 μ.Χ.). Πρβλ. L. Robert, REG LXVII, 1954, 145, 158 (SEG 12-13, 398) και Tataki, δ.π., 294 ἀρ. 1313.

8. J. M. R. Cormack, Progress Report on the Greek Inscriptions on the Trite Meris for IG X2, *Άρχαία Μακεδονία* I, Θεσσαλονίκη 1970, 195 ἀρ. 2.

ἀσφαλής ή πρόταση ἐνδεχόμενης ταυτοπροσωπίας τοῦ *T. Φλαονίου* Εὔπορου τῆς ἐπιγραφῆς τῆς Θεσσαλονίκης μὲ τὸν *Φλάνιον Εὔπορο?* ἀπό τή Βέροια.

Εἶναι πιθανό ἡ Ἡδέα καὶ δὲ *Eύπορος* νά ἀνήκουν σέ μιά ἀριστοκρατική οἰκογένεια τῆς Θεσσαλονίκης, ἐκεῖνο δμως πού σίγουρα λσχύει εἶναι δτι προέρχονται ἀπό τό κοινωνικό στρῶμα, πού είχε τήν οἰκονομική ἐπιφάνεια νά ἀνεγέρει ἔνα ταφικό οἰκοδόμημα μνημειακοῦ χαρακτήρα.⁹

Τέλος, πρέπει νά ἐπισημανθεῖ τό γεγονός δτι μέ τήν ἐπιγραφή αὐτή ἔχουμε μιά ἀκόμη μακεδονική μαρτυρία γιά Ἰδρυση ήρώου.¹⁰

Μέ δεδομένη τήν ποικιλία καί τόν πλοῦτο τῶν ἀρχιτεκτονικῶν μορφῶν, πού ἐντάσσονται στό πραγματολογικό περιεχόμενο τοῦ δρου,¹¹ καθώς καί τά τοπικά ἀνασκαφικά εύρηματα τοῦ είδους τόσο τῆς Θεσσαλονίκης¹² δσο καί τοῦ ἄλλου μακεδονικοῦ χώρου,¹³ δέν εἶναι δυνατό νά προσδιοριστεῖ ἡ μορφή τοῦ συγκεκριμένου ταφικοῦ κτίσματος.

Ἡ τυπολογία τοῦ μνημείου θ' ἀποτελοῦσε ἀσφαλῶς βασικό ἐπικουρικό στοιχεῖο γιά τή χρονολόγηση τῆς ἐπιγραφῆς. Ὡς μοναδικό δμως διαθέσιμο κριτήριο ἀπομένει τό παλαιογραφικό, πού ἀναμφίβολα ἐντάσσει τήν ἐπιγραφή στήν αὐτοχρατορική ἐποχή, ἐνώ παράλληλα ἡ ἀναφορά τοῦ gentilicium Φλάβιος θέτει ἔνα terminus post quem, πού δέν εἶναι ἄλλο ἀπό τόν 1ο μ.Χ. αἰώνα.

‘Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης   ‘Ελένη Τρακοσοπούλου-Σαλακίδου

9. Σαμσάρης, δ.π. 331.

10. Βλ. π.χ. IG X2,1, 303 στ. 4 (2ος αι. μ.Χ.), 444 στ. 4 (3ος αι. μ.Χ.), 563 I στ. 3, 4 (2ος/3ος αι. μ.Χ.), 579 στ. 3 (2ος/3ος αι. μ.Χ.) καί 608 στ. 4 (πρίν τό 147-48 μ.Χ.). Πρβλ. Robert, Les inscriptions de Thessalonique, RPh 48 (1974) 232-233.

11. Βλ. π.χ. J. Kubinska, Les monuments funéraires dans les inscriptions grecques de l'Asie Mineure, Varsovie 1968, 26 κ.ξ. L. Robert, δ.π.

12. Βλ. π.χ. X. Μακαρόνας, ΠΑΕ 1949, 151 κ.ξ., Μακεδονικά 2Β' (1941-1952), 599, ἀρ. 12.

13. Βλ. π.χ. τά ἀνασκαφικά στοιχεῖα τοῦ ἡρώου, ἐποχῆς Κλαυδίων, στό Στρατόνι Χαλκιδικῆς στό ΑΔ 18 (1963) (1965) Χρον. 206 κ.ξ. καί Π. Θέμελη, Ἡ Δέσποινα τοῦ Στρατονίου, ΑΔ 19 (1964) (1965) Μελ. 113 κ.ξ. Γιά τό ἡρώω, ἐποχῆς Τραϊανοῦ, στό Παλατιανό τοῦ Κιλκίς, βλ. Φ. Ζαφειροπούλου, τό ἡρώω τοῦ Κιλκίς, Κέρνος, Θεσσαλονίκη 1972, 43 κ.ξ., δπου καί δι παλιότερη βιβλιογραφία. Στό ἀρθρο περιλαμβάνεται καί μία εὺσύνοπτη ἀναφορά στή μορφή τῶν ἡρώων καί τά γενικά χαρακτηριστικά τους, κυρίως σ. 45, ὑποσημ. 15. Στήν περιοχή τῆς κεντρικῆς Μακεδονίας ἄλλο ἔνα κυκλικό ἡρώω (;) ἀναφέρεται στό ‘Αρχοντικό Πέλλας, Π. Χρυσοστόμου, Ἡ τοπογραφία τῆς βίκρειας Βοττιαίας, Μνήμη Δ. Λαζαρίδη, Θεσσαλονίκη 1990, 223.

SOMMAIRE

FLAVIA HÉDÉA UNE INSCRIPTION FUNÉRAIRE DE THESSALONIQUE DE L'ÉPOQUE ROMAINE IMPÉRIALE

Le présent article traite d'une inscription funéraire, gravée sur le marbre et provenante d'une sépulture mise à jour dans un cimetière, à l'Est de Thessalonique. Cette inscription se trouve actuellement dans le campus de l'Université Aristote de la ville.

Le texte de l'inscription comporte quatre vers qui mentionnent deux jeunes gens de Thessalonique, de l'époque romaine impériale: Flavia Hédéa et son frère Euporos. En outre, l'inscription nous autorise à penser que la tombe avait un caractère monumental, puisqu'il s'agit d'un hérôon.

Ε. Τραχοπούλου, εικ. 1.: Πανεπιστημιούπολη Θεσσαλονίκης. Υπαίθριος χώρος Μετεωροσκοπείου.
Ενεργό σικεδονικό μέλος ταφικού κτίσματος. (S. 130).

Ἐ. Τραχοσοπούλου, εἰκ. 2.: Ἐπιγραφή. (S. 132).

Ἐ. Τραχοσοπούλου, εἰκ. 3.: Ἐπιγραφή. (S. 132).